Tillæg til risikorapport

1. halvår 2019

Frøsvej 1, 6630 Rødding
Cvr-nr. 67 05 18 15

Frøs Sparekasse

Indhold

Indledning	3
Kapitalgrundlag	4
Kapitalkrav til de samlede risikovægtede eksponeringer	5
Kapitalgrundlag og solvensbehov	6
Kapitalgrundlag efter fradrag og kapitalprocent	8
Solvensbehov og kapitaloverdækning	9

Indledning

Nærværende tillæg til risikorapport vedrører:

Moderselskab
Frøs Sparekasse
Frøsvej 1
6630 Rødding
Cvr.nr. 67051815

Datterselskab
Ejendomsselskabet Frøs A/S
Frøsvej 1
6630 Rødding
Cvr.nr. 29827060

Datterselskab
Rødding Ejendomsselskab ApS
Frøsvej 1
6630 Rødding
Cvr.nr. 40106588

Rapporten bliver offentliggjort på sparekassens hjemmeside frøs.dk og er udarbejdet i henhold til "Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvens-behov" nr. 295 af 27. marts 2014 samt kapitalgrundlagskrav, jf. EU Forordningen artikel 92, stk. 1, a, b og c.

Tillægget til risikorapporten udarbejdes halvårligt i forbindelse med offentliggørelse af sparekassens internt opgjorte solvensbehov. Den fulde risikorapport offentliggøres én gang årligt i forbindelse med offentliggørelse af sparekassens årsrapport for det foregående år. Det vurderes, at de offentliggjorte oplysninger samt offentliggørelsesfrekvensen er hensigtsmæssig set i forhold til Frøs Sparekasses risikoeksponering.

Oplysningerne i denne risikorapport er givet på koncernniveau, og er ikke revideret af intern eller ekstern revision.

Frøs Sparekasse

Kapitalgrundlag

Sparekassens kapitalgrundlag fremgår af nedennævnte tabel.

i 1.000 kroner	**30.06.2019**	31.12.2018
Egentlig kernekapital før primære fradrag	**671.099**	**640.897**
Består af:		
Garantkapital	346.090	334.606
Overført overskud eller underskud	323.469	304.751
Opskrivningshenlæggelser	1.540	1.540
Resultat, der ikke er kvalificeret til indregning	**-28.038**	**0**
Andre primære fradrag	**-138.662**	**-142.242**
Består af:		
Foreslået udbytte	0	-9.681
Skat af udbytte	0	2.130
Ramme til indløsning af garantkapital	0	-2.000
Udskudte aktiverede skatteaktiver	-10.286	-12.716
Værdijusteringer som følge af kravene om forsigtighedsbaseret værdiansættelse	-1.601	-1.614
Periodisering af renter og omkostninger - hybrid kernekapital	1.789	0
Egentlig kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, hvori Frøs Sparekasse ikke har væsentlige investeringer	-128.564	-118.361
Egentlig kernekapital efter primære fradrag og udlodninger (CET 1)	**504.399**	**498.655**
Hybrid kernekapital	**70.914**	**0**
Består af:		
Hybrid kernekapital	70.000	0
Periodiserede renter	1.727	0
Periodisering af låneomkostninger	-813	0
Kernekapital efter fradrag (Tier 1)	**575.313**	**498.655**
Supplerende kapital	**99.071**	**75.000**
Består af:		
Ansvarlig lånekapital	100.000	75.000
Omkostninger ved optagelse (periodiseres)	-929	0
Kapitalgrundlag i alt	**674.384**	**573.655**

Frøs Sparekasse

Kapitalkrav til de samlede risikovægtede eksponeringer

i 1.000 kr.	30.06.2019 Risikoeksponeringer	30.06.2019 Kapitalkrav (8% af eksponeringen)	31.12.2018 Risikoeksponeringer	31.12.2018 Kapitalkrav (8% af eksponeringen)
Kreditrisici				
Eksponering mod institutter	108.809	8.705	111.615	8.929
Eksponeringer mod selskaber	378.660	30.293	286.993	22.959
Eksponeringer mod detail	1.553.482	124.278	1.496.905	119.752
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	262.857	21.029	242.561	19.405
Eksponeringer ved misligholdelse	137.138	10.971	169.881	13.591
Eksponeringer med særlig høj risiko	62.477	4.998	68.810	5.505
Eksponeringer mod kollektive investeringsforeninger	5.014	401	34	3
Eksponering i aktier	83.361	6.669	80.922	6.474
Eksponering i andre poster	173.391	13.871	172.214	13.777
Risikovægtede eksponeringer for kredit-, modparts-, udvandings- og leveringsrisiko	**2.765.189**	**221.215**	**2.629.935**	**210.395**
Markedsrisici				
Gældsinstrumenter	378.804	30.304	364.246	29.140
Aktier	165.215	13.217	117.662	9.413
Valutarisiko	31.433	2.515	66.139	5.291
Risikoeksponering for positions-, valuta- og råvarerisici opgjort efter standardmetoden	**575.452**	**46.036**	**548.047**	**43.844**
Operationelle risici				
Operationel risiko opgjort efter basisindikatormetoden	494.959	39.597	492.706	39.416
Samlet risikoeksponering for operationel risiko	**494.959**	**39.597**	**492.706**	**39.416**
Samlet risikoeksponering /kapitalgrundlagskrav	**3.835.600**	**306.848**	**3.670.688**	**293.655**

Kapitalgrundlagskravet er indregnet i opgørelsen af det individuelle solvensbehov på næste side.

Frøs Sparekasse

Kapitalgrundlag og solvensbehov

Opgørelsen af sparekassens tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov er fordelt på nedenstående risikoområder.

Kapitalgrundlag og solvensbehov opdelt på risikoområder

Risikoområder pr. 30.06.2019	Internt opgjort tilstrækkeligt kapitalgrundlag i 1.000 kr.	Internt opgjort solvensbehov i %
CRD4 - kravet		
Kreditrisici	221.215	5,77
Markedsrisici	46.036	1,20
Operationelle risici	39.597	1,03
I alt	**306.848**	**8,00**
Tillæg til CRD4-kravet:		
Indtjening	0	0
Udlånsvækst	6.000	0,16
Tillæg til kreditrisici:		
a) Store kunder med finansielle problemer	23.648	0,62
b) Øvrige kreditrisici	9.346	0,24
c) Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer	5.195	0,13
d) Koncentrationsrisiko på brancher	0	0
Markedsrisici:		
a) Renterisici	8.932	0,23
b) Aktierisici	7.676	0,20
c) Valutarisici	1.425	0,04
Likviditetsrisici	0	0
Operationelle risici	9.589	0,25
Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0	0
I alt	**378.659**	**9,87**

Frøs Sparekasse

Kapitalgrundlag og solvensbehov
- kommentering af det internt opgjorte solvensbehov

CRD4- kravet
Frøs Sparekasse er omfattet af kravet i lov om finansiel virksomhed § 124 (generelle regler om solvens) om, at kapitalprocenten som minimum skal udgøre 8% af de samlede risikoeksponeringer

Tillæg til CRD4-kravet

Indtjening
Ved vurderingen af, hvorvidt der skal afsættes ekstra kapital til at modstå kredittab fremadrettet, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks herfor. Der er foretaget en vurdering af basisindtjeningen i forhold til de samlede udlån og garantier. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til afdækning af svag indtjening.

Udlånsvækst
Ved vurdering af hvorvidt der skal afsættes ekstra kapital til udlånsvækst, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks herfor. Det er vurderingen, at der skal tages et tillæg på 6 mio. kr. som følge af etablering af ny filial.

Kreditrisici
Kreditrisici omfatter risikoen for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser, ud over, hvad der er dækket af søjle I, herunder store kunder med finansielle problemer, koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer og brancher og øvrige kreditrisici.

For større kunder med finanselle problemer sker der en vurdering af det forsigtigt skønnede tab på den enkelte eksponering.

Afgrænsning af kunderne
Kunder med finansielle problemer omfatter følgende:
- Bonitetskategori 1: Kunder med indikation for kreditforringelse. Det gælder uanset stadie.
- Bonitetskategori 2c: Kunder med væsentlige svaghedstegn, men uden indikation for kreditforringelse.

Afgrænsning af eksponeringer
Større eksponeringer er eksponeringer, der udgør mindst 2% af sparekassens kapitalgrundlag.

Afgrænsning af det forsigtigt skønnede tab
I Frøs Sparekasse vurderes det forsigtigt skønnede tab at udgøre det "nettotab", som ud fra en forsigtig og fremadrettet vurdering risikeres at tabes, hvis større eksponeringer med kunder med finansielle problemer skal afvikles på grund af misligholdelse.

Det internt opgjorte tilstrækkelige kapitalgrundlag på store kunder med finansielle problemer er opgjort til 23,6 mio. kr.

Øvrige kreditrisici
Der foretages en vurdering af, hvorvidt der er særlige kreditrisici i den øvrige kreditportefølje (eksponeringer under 2% af sparekassens kapitalgrundlag), som ikke er dækket af søjle I. Sparekassen har vurderet, at der p.t. er yderligere behov indenfor landbrugssektoren. Det internt opgjorte tilstrækkelige kapitalbehov på øvrige kreditrisici er opgjort til 9,4 mio. kr.

Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer
Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer skal dække den risiko, der er forbundet med fordelingen af eksponeringsstørrelse i udlånsporteføljen. Til opgørelse af tillægget til koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer tages der udgangspunkt i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter. I henhold til vejledningen skal der foretages tillæg, såfremt summen af de 20 største eksponeringer er større end 4% af den samlede eksponering.

De 20 største eksponeringer udgør 10,6% af den samlede eksponering, hvorfor der tages et tillæg. Sparekassen har beregnet tillægget til 5,2 mio. kr.

Koncentrationsrisiko på brancher
Koncentrationsrisiko på brancher skal dække den risiko, der er forbundet med, at eksponeringer er fordelt på relativt få brancher. Til opgørelsen af tillægget for koncentrationsrisiko på brancher tages der udgangspunkt i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter. I henhold til denne vejledning skal Herfindahl-Hirschman-indekset (HHI) anvendes til at måle graden af koncentration på brancher.

Sparekassen har beregnet HHI til 15,8%, og når indekstallet er under 20% skal der ikke gives tillæg.

Markedsrisici
Markedsrisiko er risikoen for tab som følge af potentielle ændringer i renter, aktiekurser samt valutakurser, ud over hvad der er dækket af søjle I.

Ved vurdering af, hvorvidt alle markedsrisici er tilstrækkeligt afdækket af søjle I, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks for renterisiko, aktierisiko og valutarisiko.

Med baggrund i disse benchmarks samt en samlet vurdering af sparekassens markedsrisici er det vurderingen, at der skal tages et tillæg på 1,4 mio. kr. for renterisiko udenfor handelsbeholdningen, 7,5 mio. kr. for kreditspændsrisiko indenfor handelsbeholdningen, 7,7 mio. kr. for aktierisiko og 1,4 mio. kr. for valutarisici.

Likviditet
Sparekassen har en høj likviditetsoverdækning. Ved vurderingen af, hvorvidt der skal afsættes kapital som følge af, at der må påregnes en meromkostning ved fremskaffelse af likviditet, er der taget udgangspunkt i sparekassens stresstest af likviditeten på 1 års sigt. Der er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til fremskaffelse af likviditet.

Operationelle risici
Operationelle risici omfatter risiko for tab som følge af hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl, systemfejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici, ud over, hvad der er dækket af søjle I.

Ved vurdering af tillæg til operationelle risici er der taget stilling til disse risikoområder, herunder sparekassens organisation, it-sikkerhed og it-drift samt sparekassens forretningsmodel. På den baggrund er det vurderingen, at der pt. er behov for tillæg på 0,25% udover, hvad der er dækket af CRD4-kravet. Tillægget udgør 9,6 mio. kr.

Øvrige forhold
Der er foretaget en vurdering af, om der eventuelt skal afsættes kapital til risikoafdækningen af svag indtjening, kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til afdækning af øvrige risici.

Gearing
En høj gearing udsætter et pengeinstitut for tab, hvis der indtræffer pludselige ændrede markedsforhold og overdrevne prisfald på aktiver. Derfor skal sparekassens tage højde for overdreven gearingsrisiko og sikre identifikation, styring og overvågning af gearingsrisici. Til dette formål beregnes gearingsgraden, som er kernekapitalen divideret med summen af sparekassens eksponeringer jf. CRR-forordningen art. 429. Gearingsgraden er pr. 30. juni 2019 beregnet til 6,73%. Denne vurderes som passende, og der tages derfor ikke tillæg i det individuelle solvensbehov. Jf. Finanstilsynets vejledning om proportionalitet vedrørende forhold, som relaterer sig til risikoen for overdreven gearing kan sparekassen ekskludere væsentlige placeringer i Nationalbanken, som følge af stort indlånsoverskud, ved beregningen af gearingsgraden. Gearingsgraden vil herved blive 8,27%, hvorfor risikoen for overdreven gearing er et mindre væsentlig risikoområde.

Eventuelle tillæg
Der er ikke fra Finanstilsynet overfor Frøs Sparekasse fastsat et individuelt kapitalkrav eller andre krav om tillæg.

Minimumskapitalkravet, jf. artikel 93, stk. 1-3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter er for Frøs Sparekasse opgjort til 22,5 mio. kr., hvilket er lig Frøs Sparekasses startkapital.

Frøs Sparekasse

Kapitalgrundlag efter fradrag og kapitalprocent

Sparekassens kapitalgrundlag, herunder solvensmæssig overdækning, fremgår af nedenstående tabel:

	30.06.2019	31.12.2018
Kapitalgrundlag	674.384 t.kr.	573.655 t.kr.
Internt opgjort tilstrækkeligt kapitalgrundlag	378.659 t.kr.	356.640 t.kr.
De samlede risikoeksponeringer	3.835.600 t.kr.	3.670.688 t.kr.
Kapitalprocent	17,6%	15,6%
Egentlig kernekapitalprocent	13,2%	13,6%
Kernekapitalprocent (inkl. hybrid)	15,0%	13,6%
Internt opgjort solvensbehov	9,9%	9,7%
Buffere:		
Kapitalbevaringsbuffer	2,5%	1,9%
Institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffer	0,4%	0,0%
NEP-tillæg	0,3%	0,0%
Kapitaloverdækning efter buffere	**4,5%**	**4,0%**

Frøs Sparekasse

Solvensbehov og kapitaloverdækning

Sparekassen har opgjort sin kapitaloverdækning til 4,5 procentpoint efter fradrag af kapitalbevaringsbuffere ud fra et internt opgjort solvensbehov på 9,9%. Kapitaloverdækningen anses for at være tilfredsstillende. Kapitaloverdækningen kan sikre sparekassens fortsatte drift og medvirke til sparekassens fortsatte udvikling til gavn for lokalområdet.

Rødding, den 26. august 2019

Direktion

Henning Dam
Adm. direktør

Bestyrelse

Jørgen Kring Jensen
Formand

Søren Tang Sørensen
Næstformand

Hans Peter Geil

Peter Hesselberg

Morten Gade Christensen

Bente Riis Fogsgaard

Morten Iver Thorøe

Michael L. Clausen
Medarbejdervalgt

Stefan B. Boesen
Medarbejdervalgt

Ole B. Termansen
Medarbejdervalgt

Frøs Sparekasse

Frøs Sparekasse

et godt sted at være